



Finnish
Consulting
Group

Vaasan kaupungin linnustoselvitys 2024

RAPORTTI

Vaasan kaupunki

31.7.2024

P51296P001

Sisällysluettelo

1	Johdanto	1
2	Selvitysalueet ja -menetelmät	2
3	Tulokset.....	4
3.1.	Pesäpallokentän alue	4
3.2.	Kruunumakasiinin alue.....	6
3.3.	Tammikaivon alue	8
3.4.	Onkilahden yhtenäiskoulun alue.....	10
3.5.	Setlementin tontin alue.....	12
3.6.	Runsorin alue.....	12
3.7.	Junaradan raidealue	13
3.8.	Ahventie 20 alue.....	15
3.9.	Kivijärven alue	17
4	Johtopäätökset.....	20
5	Kirjallisuus.....	20
	Liitteet	1
1.	Käytetyt Pesimävarmuusindeksit	1

31.7.2024

ET

*FCG Finnish Consulting Group Oy ("FCG") on laatinut tämän raportin FCG:n asiakkaan ("Asiakas") toimeksiannon ja ohjeiden mukaisesti. Tämä raportti on laadittu FCG:n ja Asiakkaan välisen sopimuksen ehtojen mukaisesti. **FCG ei ole vastuussa tästä raportista tai sen käytöstä suhteessa mihinkään muuhun tahoon kuin Asiakkaaseen.***

Tämä raportti voi perustua kokonaan tai osaksi kolmansien osapuolten FCG:lle antamiin tietoihin tai julkisiin lähteisiin ja näin ollen tietoihin, joihin FCG:llä ei ole ollut vaikutusmahdollisuuksia. FCG toteaa nimenomaisesti, ettei sillä ole vastuuta sille annettujen virheellisten tai puutteellisten tietojen perusteella.

Kaikki oikeudet (mukaan lukien tekijänoikeudet) tähän raporttiin kuuluvat FCG:lle, tai Asiakkaalle, mikäli niin on sovittu FCG:n ja Asiakkaan välillä. Tätä raporttia tai sen osaa ei saa muokata tai käyttää uudelleen toiseen tarkoitukseen ilman FCG:n kirjallista lupaa

Vaasan kaupungin linnustoselvitys 2024

1. Johdanto

Tämä työ on Vaasan kaupungin asemakaavojen tausta-aineistoon liittyvä pesimälinnustoselvitys ja se on osa Vaasan kaupungin vuoden 2024 luontoselvityskohteista. Selvitys perustuu alueella alkukesällä 2024 laadittuihin maastokartoituksiin sekä alueen pesimälinnustosta saatavilla oleviin lähtötietoihin. Linnustokartoituskohteita oli yhdeksän, joiden pinta-ala on yhteensä noin 175 hehtaaria.

Selvityksen tarkoituksena oli selvittää erityistä huomiota vaativien lajien esiintyminen. Näitä lajeja olivat:

- **Suomen uhanalaiset lajit**

Uhanalaisuusluokitus pohjautuu uusimpaan Suomen lintujen (Hyvärinen ym. 2019) uhanalaisuusarviointiin. Uhanalaisia lajeja ovat äärimmäisen uhanalaiset (CR), erittäin uhanalaiset (EN) ja vaarantuneet (VU) lajit. Silmälläpidettävät (NT) lajit eivät ole uhanalaisia lajeja.

- **EU:n Lintudirektiivin liitteen I lajit (79/409/ETY)**

Lintudirektiivin liite I käsittää yhteisön tärkeinä pitämät lajit, joiden suojelemiseksi on osoitettava erityissuojelualueita (Natura 2000 -verkosto). Lintudirektiivi koskee Euroopan luonnonvaraisia lintuja ja sen yleistavoite on ylläpitää tietyt lintukannat sellaisella tasolla, joka vastaa ekologisia, tieteellisiä ja sivistyksellisiä vaatimuksia. Lintudirektiivi edellyttää sekä lintulajien että niiden elinympäristöjen suojelua. Direktiivi kieltää niissä lueteltujen lintujen tahallisen tappamisen, pyydystämisen häiritsemisen erityisesti pesinnän aikana ja kaupallisen käytön.

- **Kansainväliset vastuulajit**

Suomella katsotaan olevan kansainvälinen vastuu tiettyjen pohjoisten alkuperäislajien säilyttämisestä. Vastuu merkitsee lähinnä sitä, että lajin seuranta ja tutkimusta on tehostettava ja että lajin elinympäristö tulee ottaa huomioon maankäytön suunnittelussa – lajit eivät välttämättä ole uhanalaisia. Lainsäädännössä määriteltyä asemaa vastuulajeilla ei ole. Vastuulajien luettelon ja valintakriteerit on laatinut ympäristöministeriön uhanalaisten lajien toinen seurantatyöryhmä (Rassi

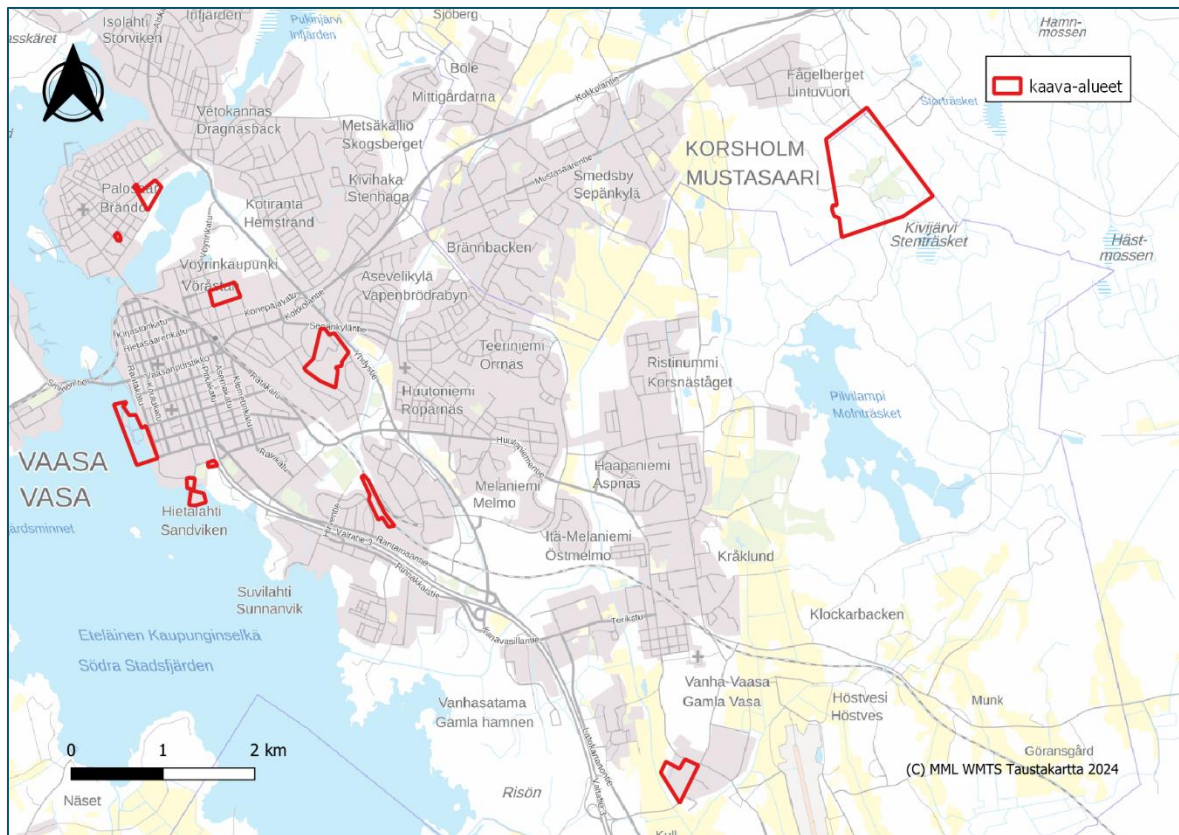
ym. 2001). Lajiluetteloa ei muutettu vuoden 2010 uhanalaisuusarvioinnin yhteydessä.

Selvitystä voidaan käyttää maankäytön suunnittelun pohjana. Selvitystyön perusteella on arvioitu, esiintyykö alueella huomionarvoisia lintulajeja ja linnuston kannalta arvokkaita osalualueita, ja mitkä ovat niiden suojelun vaatimukset. Lisäksi tämän perusteella on annettu tarvittavia suosituksia maankäytön suunnitteluun alueen linnustollisten arvojen suojelemiseksi. Linnustoselvityksen tavoitteena oli selvittää alueen linnuston yleispiirteet sekä mahdolliset uhanalaisten, erityisesti ja kiireellisesti suojeltavien sekä EU:n lintudirektiivin mukaisten lintulajien pesimäympäristöt. Todetut arvokkaan lintulajiston esiintymät on kuvailtu ja arvotettu sekä valtakunnallisesti että alueellisesti.

Selvityksen on laatinut FM Toni Eskelin FCG:ltä.

2. Selvitysalueet ja -menetelmät

Lintuselvitysalueita oli kaikkiaan yhdeksän, jotka sijoittuivat osin kaupungin rakennettuun ydinkeskustaan ja osin sen laitamille. Selvitysalueiden sijainti on esitetty kuvassa 1.



Kuva 1. Vuoden 2024 lintuselvitysalueet.

31.7.2024

ET

Työ tehtiin soveltamalla yleisesti käytössä olevaa maalinnuston kartoitusmenetelmää, jossa selvitysosa-alueiden linnusto kartoitettiin kahtena eri ajankohtana touko-kesäkuussa 2024 (Koskimies & Väisänen 1988). Osa selvitysalueista oli kooltaan varsin pieniä ja vähälintuisia, joten samana aamuna voitiin kartoittaa useita eri alueita.

Laskennat suoritettiin hyvissä havainnointiolosuhteissa ja ne ajoitettiin pääasiassa aikaiseen aamuun, noin 4–6 tuntia auringon nousun jälkeiseen aikaan. Kaikki laskennat tehtiin poutaisessa ja vähätuulisessa säässä (taulukko 1).

Laskentojen aikana havaitut linnut kirjattiin ylös vihkoon ja maastokartoille, ja tulokset tulkittiin toimistotyönä ko. laskentamenetelmästä annettujen ohjeiden (mm. Koskimies & Väisänen 1988) mukaisesti. Kaikille havaituille lintulajeille tulkittiin pesimävarmuusindeksi lintuatlaskartoituksessa käytetyn ohjeistuksen mukaisesti (liite 1). Havaintojen tulkinta tehtiin ns. minimiperiaatteella, jolloin yksikin sopivassa elinympäristössä tehty pesintään viittaava havainto riitti siihen, että laji tulkittiin vähintään alueella mahdollisesti pesiväksi.

Taulukko 1. Pesimälinnustoselvityksen ajankohdat eri osa-alueittain ja vallitsevat säätilat.

<i>Päivämäärä</i>	<i>Havainnointiaika</i>	<i>Alue</i>	<i>Säätila</i>
30.5.2024	4.30–10.30	- Onkilahden yhtenäiskoulu - Ahventie 20 - Setlementin tontti - Kruununmakasiini - Junaradan raidealue - Pesäpallokenttä	+17 C°, 2/8 pilvistä, tuuli: 0, näkyvyys yli 20 km
31.5.2024	4.30–10.30	- Tammikaivo - Runsor	+20 C°, 0/8 pilvistä, tuuli: 0, näkyvyys yli 20 km
1.6.2024	4.30–10.30	Kivijärvi	+20 C°, 0/8 pilvistä, tuuli: 0, näkyvyys yli 20 km
4.6.2024	4.30–10.30	- Pesäpallokenttä - Junaradan raidealue - Kruununmakasiini - Ahventie 20 - Onkilahden yhtenäiskoulu - Setlementin tontti	+17 C°, 8/8 pilvistä, tuuli: W 3, näkyvyys aluksi 2–4 km, myöhemmin yli 20 km. Aamulla tihkusadetta.
5.6.2024	4.30–10.30	- Tammikaivo - Runsor - Kivijärvi	+16 C°, 2/8 pilvistä, tuuli: 0, näkyvyys yli 20 km
6.6.2024	4.30–10.30	Kivijärvi	+15 C°, 8/8 pilvistä, tuuli: 0, näkyvyys yli 20 km

Suomen uhanalaisuusluokituksen mukaisista, kansainvälisistä vastuulajeista ja Euroopan unionin lintudirektiivin suojelluista lajeista maastokartoille merkittiin näiden lajien arvioidut reviirien ydinalueet (pistetieto). Näistä lajeista käytetään jäljempänä nimitystä huomionarvoiset lajit. Selvitysalueella havaittujen huomionarvoisten lajien yleisesittely on liitteessä 2. Muiden lajien osalta lajeille on esitetty pesimisvarmuusindeksi. Useiden lajien kohdalla pesinnän varmistaminen on työlästä ja siksi pesimälinnustoon on luettu myös mahdollisesti pesiviksi tulkitut lajit.

3. Tulokset

Tässä luvussa esitetään linnustoselvityksen tulokset kullakin erillisellä selvitysosa-alueella havaittujen lajien osalta taulukko- ja karttatarkastelumuodossa. Taulukkojen rakenne on kaikissa tapauksissa sama ja niissä esitetään laji, niiden uhanalaisuusluokitus, pesimävarmuusindeksi ja tulkinta pesimisestä alueella. Käytetyt lyhenteet sarakkeessa Uhex ovat: erittäin uhanalaiset (EN), vaarantuneet (VU) ja silmälläpidettävät (NT)lajit. KVL on kansallinen vastuulaji ja dir on lintudirektiivin liitteessä I mainittu laji. Sarakkeessa PVI on liitteessä 1 esitetty pesimävarmuusindeksit.

3.1. Pesäpallokentän alue

Pesäpallokentän eteläinen osa on pääosin avointa maastoa, jota reunustaa kapea pensaikko- ja yksittäisten puiden lähimetsään rajoittuva vyöhyke. Alueella on lammaslaidun, joka on pääosin niittyä. Ihmistoiminta alueella on vilkasta ja alue rajoittuu paikoitusalueeseen. Pohjoinen osa selvitysalueesta on pienialainen sekapuumetsikkö.

Alueella havaittiin 31 lintulajia, joista 16 tulkittiin vähintään mahdollisesti alueella pesiviksi. Tämän lisäksi alueella nähtiin 15 lajia ruokailemassa tai ylilentävinä (taulukko 2). Varsinaisella pesäpallokentän alueella vähintään mahdollisesti pesivänä todettiin silkkiuikku, rantasipi, västäräkki, pajulintu, lehtokerttu, talitiainen, sinitiainen, peippo ja viherpeippo.

Sairaalankadun ja Sandviksallen kulmaukseen sijoittuvalla pienellä metsäalueella pesivälinnustoon kuuluvaksi tulkittiin sepelkyyhky, käpytikka, räkättirastas, punakylkirastas, hernekerttu, pajulintu, sinitiainen, talitiainen, peippo ja punatulkku.

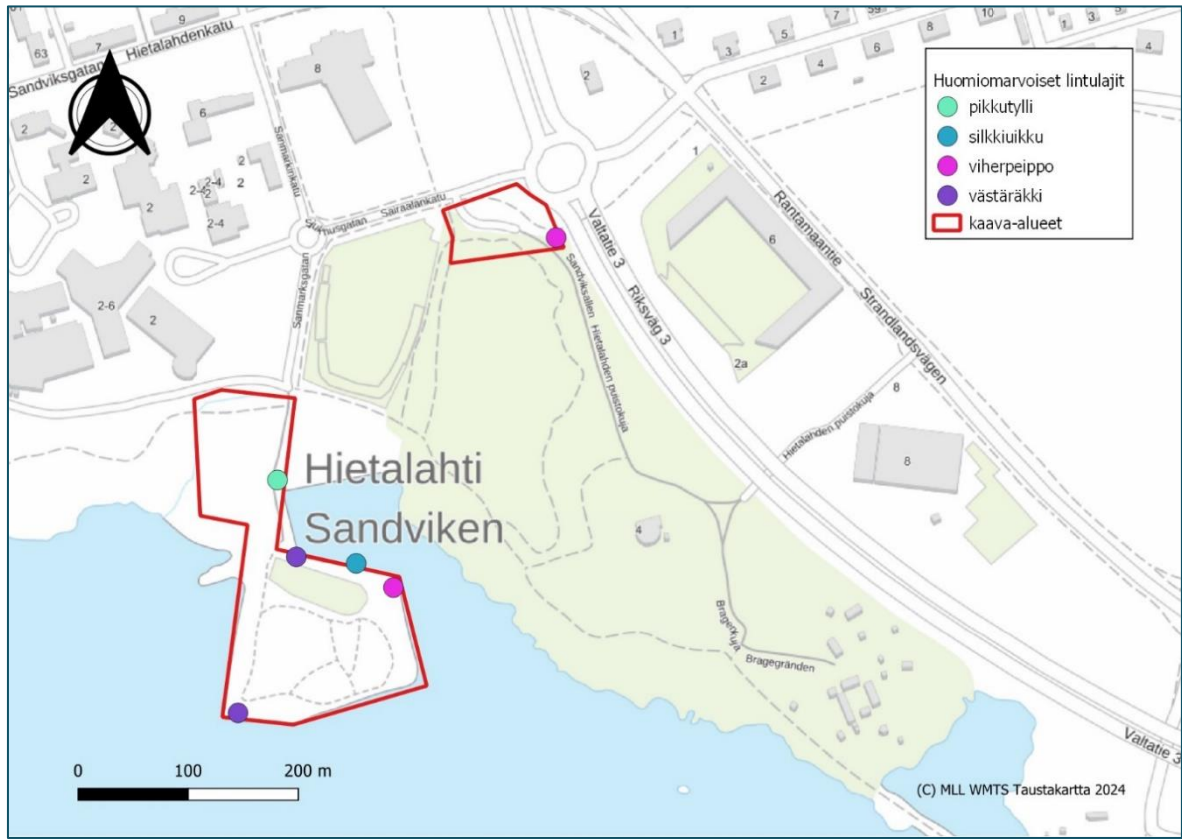
Ei-pesiväksi tulkitut lajit ovat lähinnä ranta-alueella ruokailevia tai lepäileviä lajeja, jotka pesivät kaava-alueen läheisyydessä tai esim. lokkilintujen kohdalla lähistön saarilla.

Huomionarvoisia pesiviä lajeja olivat erittäin uhanalainen viherpeippo, jonka havaittiin pitävän reviiriä lammaslaitumen reunassa. Silmälläpidettäviä lajeja olivat västäräkki, pikkutylli ja silkkiuikku. Silkkiuikkuparilla nähtiin hautova lintu pesässä ja västäräkki nähtiin

kantamassa ruokaa rantavallilla. Pikkutylli havaittiin kerran ja lajille sopivaa pesimämaastoa on lähinnä lammaslaitumen ympäristössä ja avoimella kentällä. Huomionarvoisten lajien esiintymispaikat on esitetty kuvassa 2.

Taulukko 2. Pesäpallokentän alueella havaitut lintulajit.

Laji	Uhex	pesivä alueella	ei-pesivä alueella	PVI
Silkkiuikku <i>Podiceps cristatus</i>	NT	x		7
Meriharakka <i>Haematopus ostralegus</i>			x	1
Pikkutylli <i>Charadrius dubius</i>	NT	x?		2
Rantasipi <i>Tringa hypoleucos</i>		x		3
Kalatiira <i>Sterna hirundo</i>	dir, KVL		x	1
Naurulokki <i>Chroicocephalus ridibundus</i>	VU		x	1
Kalalokki <i>Larus canus</i>			x	1
Sepelkyyhky <i>Columba palumbus</i>		x		2
Kesykyyhky <i>Columba livia</i>			x	1
Käpytikka <i>Dendrocopos major</i>		x		3
Haarapääsky <i>Hirundo rustica</i>	VU		x	1
Räystäspääsky <i>Delichon urbicum</i>	EN		x	1
Västaräkki <i>Motacilla alba</i>	NT	x		6
Räkättirastas <i>Turdus pilaris</i>		x		6
Punakylkirastas <i>Turdus iliacus</i>		x		6
Hernekerttu <i>Sylvia curruca</i>		x		4
Lehtokerttu <i>Sylvia borin</i>		x		4
Pajulintu <i>Phylloscopus trochilus</i>		x		4
Kirjosieppo <i>Ficedula hypoleuca</i>		x		4
Sinitiaainen <i>Cyanistes caeruleus</i>		x		4
Talitiaainen <i>Parus major</i>		x		4
Naakka <i>Corvus monedula</i>			x	1
Varis <i>Corvus c. cornix</i>			x	1
Kottarainen <i>Sturnus vulgaris</i>			x	1
Pikkuvarpunen <i>Passer montanus</i>			x	1
Peippo <i>Fringilla coelebs</i>		x		4
Viherpeippo <i>Carduelis chloris</i>	EN	x		3
Tikli <i>Carduelis carduelis</i>			x	1
Vihervarpunen <i>Carduelis spinus</i>			x	1
Hemppo <i>Carduelis cannabina</i>			x	1
Urpainen <i>Carduelis flammea</i>				7
Punatulkku <i>Pyrrhula pyrrhula</i>		x		7



Kuva 2. Pesäpallokentän alueen huomionarvoiset lintulajit.

3.2. Kruunumakasiinin alue

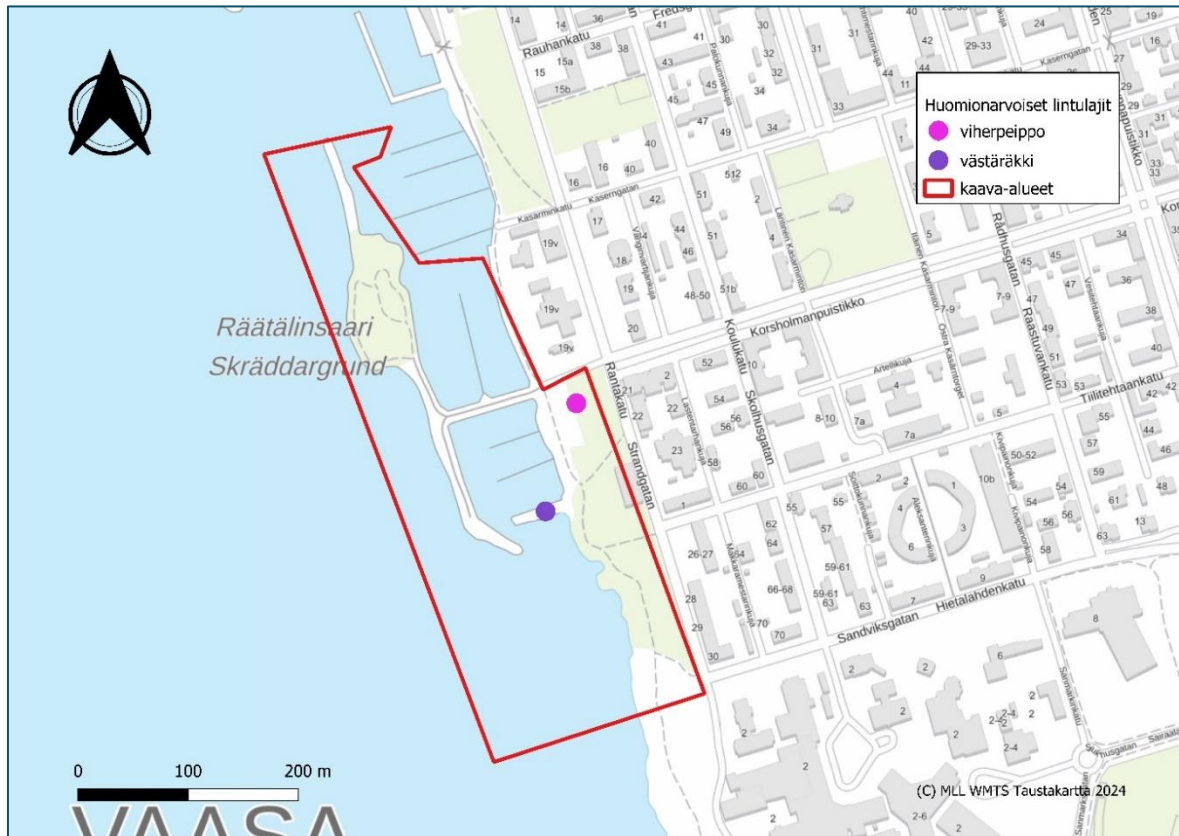
Alue on puistomainen ympäristö, joka rajoittuu meren puolelta rakennettuun venesatamaan ja maan puolelta kaupungin keskusta-alueeseen. Selvitysalueeseen kuului myös Rätälinsaari, jossa on pienehkö metsikkö. Alue on ulkoilijoiden suosiossa ja ihmistoiminta on vilkasta.

Alueella havaittiin 21 lintulajia, joista 11 tulkittiin vähintään mahdollisesti pesiviksi alueella (taulukko 3). Lisäksi ei-pesiväksi tulkittuja ruokailu- tai lepäilijöitä havaittiin 10 lintulajia. Pesimälinnut koostuivat tavallisista puistomaisessa ympäristössä viihtyvistä lajeista, joiden parimäärät olivat vähäisiä. Tavanomaisten lajien joukossa nähtiin hernekerttu ja mustapääkerttu. Myös käpytikka oli pesivänä. Huomionarvoisista lajeista erittäin uhanalaisen viherpeipon reviiri oli lähellä vankilaa sijaitsevassa pensamaisessa puiston osassa ja västäräkin ranta-alueen kivetyksellä ja aallomurtajalla (kuva 3).

Ruoka- ja lepäilijälajisto koostui vesialueen läheisyydessä viihtyvistä kyhmyjoutsenesta, meriharakasta, lokkilinnuista ja kalatiirasta. Haarapääskyjen todettiin lentelevän vesialueen yllä. Muita havaittuja lajeja olivat kesykyhky, vihervarpunen ja tikli.

Taulukko 3. Kruunumakasiinin alueella havaitut lintulajit.

Laji	Uhex	pesivä alueella	ei-pesivä alueella	PVI
Kyhmyjoutsen <i>Cygnus olor</i>			x	1
Meriharakka <i>Haematopus ostralegus</i>			x	1
Kalatiira <i>Sterna hirundo</i>	dir, KVL		x	1
Naurulokki <i>Chroicocephalus ridibundus</i>	VU		x	1
Kalalokki <i>Larus canus</i>			x	1
Harmaalokki <i>Larus argentatus</i>	VU		x	1
Kesykyyhky <i>Columba livia</i>			x	1
Haarapääsky <i>Hirundo rustica</i>	VU		x	1
Käpytikka <i>Dendrocopos major</i>		x		4
Västäräkki <i>Motacilla alba</i>	NT	x		4
Räkättirastas <i>Turdus pilaris</i>		x		7
Hernekerttu <i>Sylvia curruca</i>		x		4
Mustapääkerttu <i>Sylvia atricapilla</i>		x		4
Pajulintu <i>Phylloscopus trochilus</i>		x		4
Sinitiaainen <i>Parus caeruleus</i>		x		7
Talitiaainen <i>Parus major</i>		x		7
Varis <i>Corvus c. cornix</i>		x		7
Peippo <i>Fringilla coelebs</i>		x		4
Viherpeippo <i>Carduelis chloris</i>	EN	x		3
Vihervarpunen <i>Carduelis spinus</i>			x	1
Tikli <i>Carduelis carduelis</i>			x	1



Kuva 3. Kruunumakasiinin alueen huomionarvoiset pesimälinnut.

3.3. Tammikaivon alue

Tammikaivon alue on puistomainen, jolla sijaitsee useita erikokoisia sairaalarakennuksia. Pohjoispuolella on autojen parkitusalue. Alueen keskellä on pieni lampi, jota ympäröi nurmikko. Laajempia metsäalueita on selvitysalueen lounais- ja itäosassa sekä osin sairaalarakennuksen tuntumassa. Alueella on myös puutarhamaisia alueita.

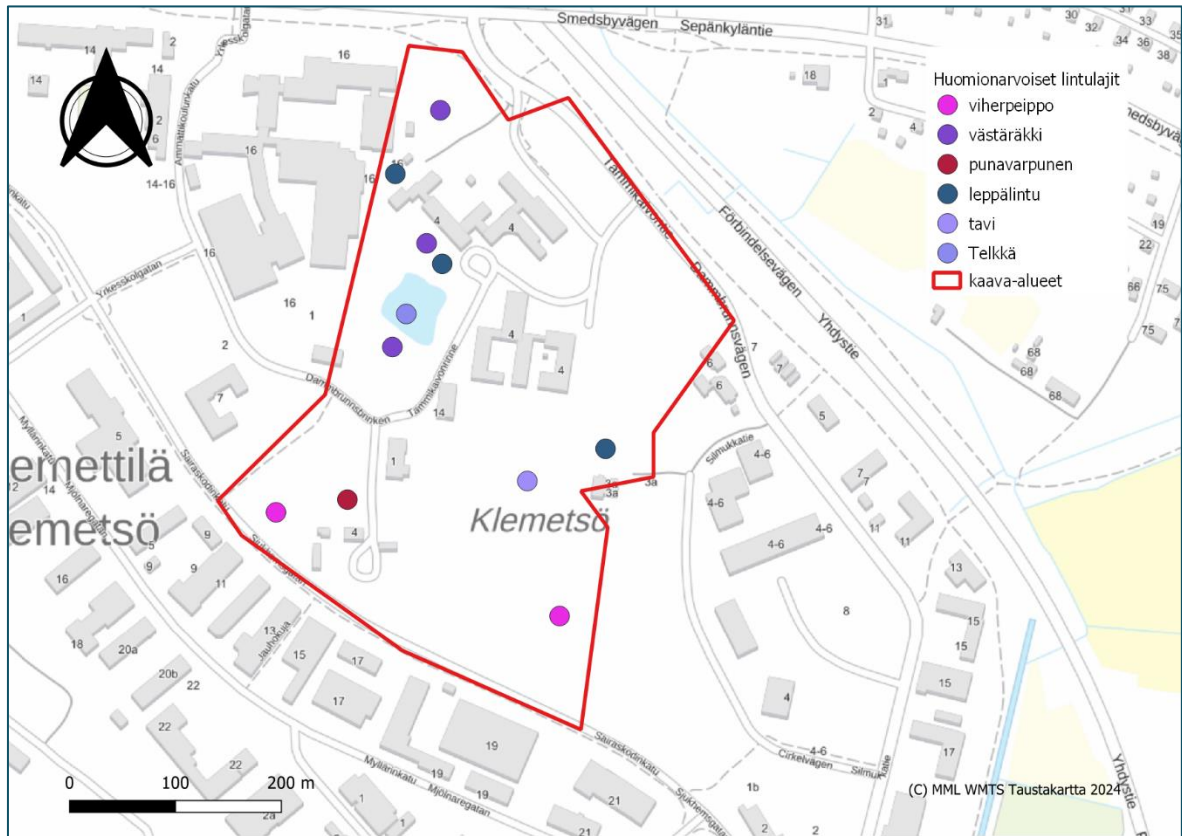
Alueella tavattiin 29 lintulajia, joista 26 lajia oli vähintään mahdollisesti pesiviä. Tämän lisäksi kolme lajia tulkittiin ruokavieraiksi. Pesimälajisto koostui enimmäkseen tavanomaisista metsälajeista, joihin kuului myös rehevien lehtimetsien lajeja, kuten mustapääkerttu ja sirittäjä. Vanhan metsän lajeista tavattiin puukiipijä.

Huomionarvoisista lajeista erittäin uhanalaisia viherpeippoja nähtiin kaksi paria, joiden reviirit olivat alueen eteläosissa puutarha- ja pensaikkomaisessa ympäristössä. Silmälläpidettävistä lajeista västäräkkejä oli kolme paria ja punavarpusia yksi pari. Kansainvälisistä vastuulajeista tavi nähtiin pienessä painaumassa itäosan metsässä ja telkkä

alueen keskellä olevassa lammessa. Kummankaan näiden lajin pesintää ei pystytty varmistamaan, mutta se on kuitenkin mahdollista. Leppälintuja oli kolme paria vanhojen mäntyjen tuntumassa.

Taulukko 4. Tammikaivon alueella havaitut lintulajit.

Laji	Uhex	pesivä alueella	ei-pesivä alueella	PVI
Tavi <i>Anas crecca</i>	KVL	x ?		2
Telkkä <i>Bucephala clangula</i>	KVL	x		5
Meriharakka <i>Haematopus ostralegus</i>			x	1
Kalalokki <i>Larus canus</i>			x	1
Sepelkyyhky <i>Columba palumbus</i>		x		4
Käpytikka <i>Dendrocopos major</i>		x		6
Västaräkki <i>Motacilla alba</i>	NT	x		7
Punarinta <i>Erithacus rubecula</i>		x		4
Leppälintu <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	KVL	x		4
Mustarastas <i>Turdus merula</i>		x		6
Räkättirastas <i>Turdus pilaris</i>		x		6
Punakylkirastas <i>Turdus iliacus</i>		x		6
Hernekerttu <i>Sylvia curruca</i>		x		4
Lehtokerttu <i>Sylvia borin</i>		x		4
Mustapääkerttu <i>Sylvia atricapilla</i>		x		4
Sirittäjä <i>Phylloscopus sibilatrix</i>		x		4
Tiltalti <i>Phylloscopus collybita</i>		x		4
Pajulintu <i>Phylloscopus trochilus</i>		x		4
Kirjosieppo <i>Ficedula hypoleuca</i>		x		6
Sinitiaainen <i>Cyanistes caeruleus</i>		x		6
Talitiaainen <i>Parus major</i>		x		6
Puukiipijä <i>Certhia familiaris</i>		x		4
Varis <i>Corvus c. cornix</i>		x		4
Naakka <i>Corvus monedula</i>			x	2
Peippo <i>Fringilla coelebs</i>		x		4
Viherpeippo <i>Carduelis chloris</i>	EN	x		4
Tikli <i>Carduelis carduelis</i>		x ?		2
Vihervarpunen <i>Carduelis spinus</i>		x		1
Punavarpunen <i>Carpodacus erythrinus</i>	NT	x		4



Kuva 4. Tammikaivon alueen huomionarvoiset lintulajit.

3.4. Onkilahden yhtenäiskoulun alue

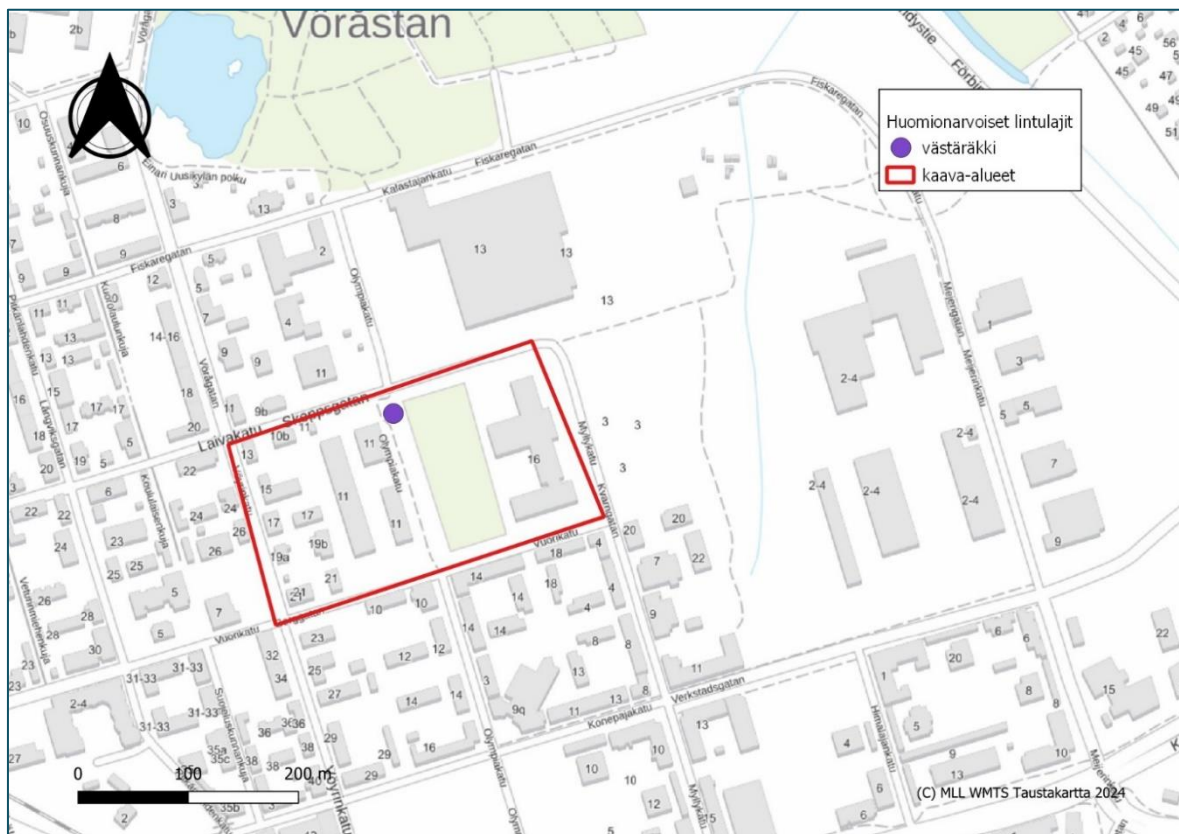
Onkilahden yhtenäiskoulun alue on käytännössä lähes kokonaan rakennettua ympäristöä, jolla on koulurakennuksiin liittyviä nurmi- ja asfaltoituja avoimia alueita. Vöyrinkadun varressa on asuintaloja, joiden sisäpihalla on pieniä puutarhoja. Selvitysalueita reunustavien katujen varsilla kasvaa myös puurivistöjä.

Johtuen alueen sijainnista asutuksen keskellä ja ympäristön yksipuolisuudesta havaittujen lintulajien lukumäärä jäi alhaiseksi. Kaikkiaan alueella havaittiin 14 lajia, joista vain seuraavat viisi lajia tulkittiin vähintään mahdollisesti pesiviksi: västäräkki, hernekerttu, talitiainen, peippo ja pikkuvarpunen. Tämän lisäksi yhdeksän muuta lajia nähtiin alueella, mutta niiden tulkittiin pesivän sen ulkopuolella.

Huomionarvoisista lajeista ainoastaan västäräkki pesi alueella, todennäköisesti koulurakennuksessa.

Taulukko 5. Onkilahden yhtenäiskoulun alueella havaitut lintulajit.

Laji	Uhex	pesivä alueella	ei-pesivä alueella	PVI
Kalatiira <i>Sterna hirundo</i>	dir		x	1
Naurulokki <i>Chroicocephalus ridibundus</i>	VU		x	1
Kalalokki <i>Larus canus</i>			x	1
Kesykyhky <i>Columba livia</i>			x	1
Käpytikka <i>Dendrocopos major</i>			x	1
Västäräkki <i>Motacilla alba</i>	NT	x		4
Räkättirastas <i>Turdus pilaris</i>			x	1
Hernekerttu <i>Sylvia curruca</i>		x		4
Talitiainen <i>Parus major</i>		x		6
Harakka <i>Pica pica</i>	NT		x	1
Naakka <i>Corvus monedula</i>			x	1
Peippo <i>Fringilla coelebs</i>		x		4
Tikli <i>Carduelis carduelis</i>			x	1
Pikkuvarpunen <i>Passer montanus</i>		x		3



Kuva 5. Onkilahden yhtenäiskoulun alueen huomionarvoiset lintulajit

3.5. Setlementin tontin alue

Alue on kooltaan pieni ja sijaitsee keskellä asutusta. Tontilla on päiväkotia leikkipihoineen ja pihassa kasvaa useita kookkaita mäntyjä. **Selvityksen aikana alueella ei todettu lainkaan pesiväksi tulkittuja lintulajeja.** Paikalla havaittiin vain kalalokki ja talitiainen, joiden kuitenkin tulkittiin pesivän alueen ulkopuolella.

3.6. Runsorin alue

Runsorin alue on pääosin aikaisemmassa käytössä ollut paikoitusalue, joka on ollut pitkään pois käytöstä ja siitä johtuen kasvavassa umpeen. Alue on muuttunut ruderaatiksi, jolla pensaikko ja niittykasvillisuus valtaavat alaa. Alueeseen kuuluu myös tehdasrakennus ja purettujen rakennusten myötä alueelle on muodostunut laajoja hiekkapintaisia alueita. Alueen rajoilla kasvaa paikoin tiheämpää pensaikkoa ja katujen varsilla myös puita. Alueen keskellä sijaitsee pieni metsikkö.

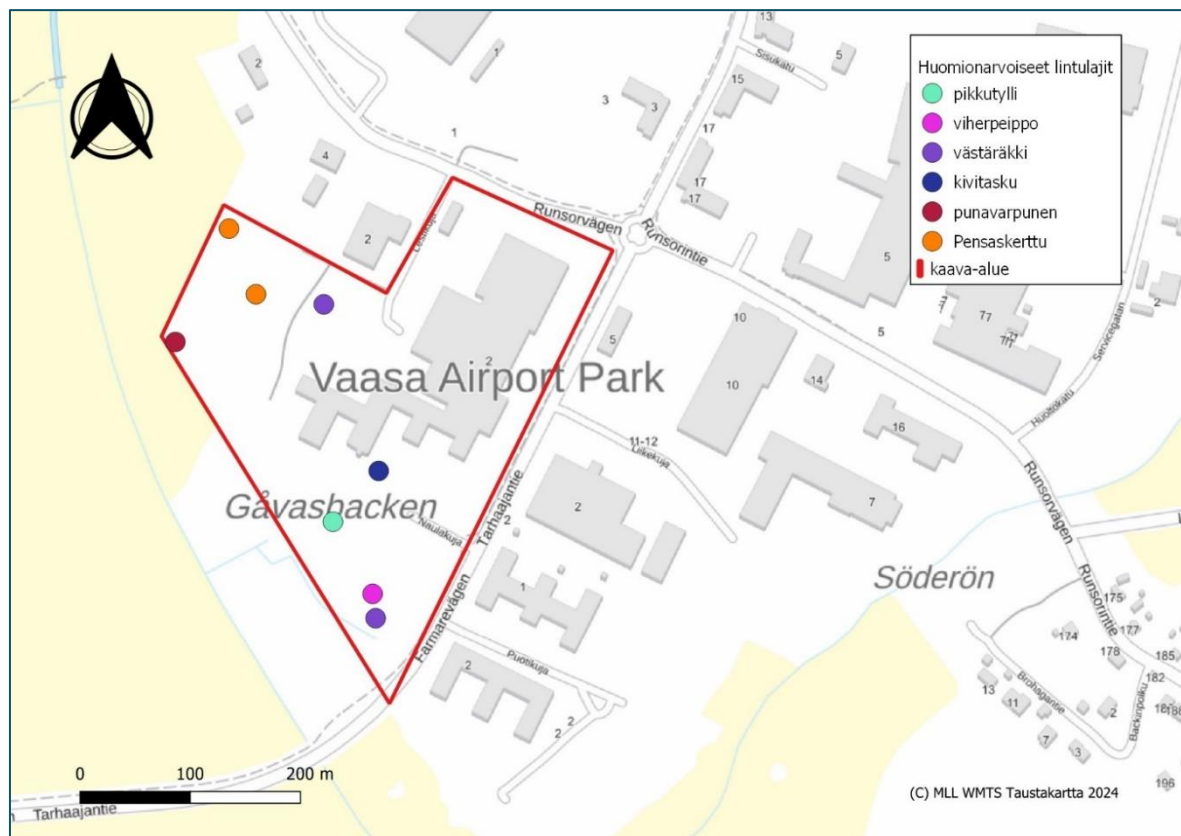
Runsorin alueella tavattiin 22 lintulajia, joista neljä tulkittiin vain ruokavieraiksi tai ylilentäviksi. Pesivistä lajeista suuri osa on avomaiden tai pensaikkojen lajeja, jotka ovat hyötäneet pensaikon lisääntymisestä. Tällaisia lajeja ovat hernekerttu, pensaskerttu, pajulintu, keltasirkku, viherpeippo, hemppo ja punavarpuen. Muut lajit ovat metsälajeja, joita tavattiin alueen keskellä olevassa metsikössä tai sen reunassa sijaitsevissa puuryhmissä.

Huomionarvoisia lajeja olivat erittäin uhanalainen viherpeippo, jonka poikue nähtiin aluetta reunustavassa pensaikossa. Silmälläpidettäviä lajeja olivat pikkutylli, västäräkki, pensaskerttu ja punavarpuen. Pikkutyllin pesintä voitiin varmistaa, sillä neljä poikasta rengastettiin kesäkuussa. Muiden lajien osalta havainnot koskivat laulavia tai ravintoa kantavia yksilöitä. Alueellisesti uhanalaisella kivitaskulla oli myös reviiri metsikön läheisellä kivikasalla. Alueella nähtiin myös kalalokkeja ja kalatiiroja, jotka saattoivat pesiä tehdasrakennuksen katolla, mutta niiden pesintää ei pystytty varmistamaan.

Taulukko 6. Runsorin alueella havaitut lintulajit.

Laji	Uhex	pesivä alueella	ei-pesivä alueella	PVI
Meriharakka <i>Haematopus ostralegus</i>			x	1
Pikkutylli <i>Charadrius dubius</i>	NT	x		7
Kalatiira <i>Sterna hirundo</i>	dir	x ?		?
Kalalokki <i>Larus canus</i>		x ?		?
Sepelkyhky <i>Columba palumbus</i>			x	2
Västäräkki <i>Motacilla alba</i>	NT	x		6
Kivitasku <i>Oenanthe oenanthe</i>	alue	x		5
Mustarastas <i>Turdus merula</i>		x		6
Räkättirastas <i>Turdus pilaris</i>			x	1

Laulurastas <i>Turdus philomelos</i>		x		4
Punakylkirastas <i>Turdus iliacus</i>		x		4
Hernekerttu <i>Sylvia curruca</i>		x		4
Pensaskerttu <i>Sylvia communis</i>	NT	x		4
Pajulintu <i>Phylloscopus trochilus</i>		x		4
Talitiainen <i>Parus major</i>		x		4
Naakka <i>Corvus monedula</i>			x	1
Peippo <i>Fringilla coelebs</i>		x		4
Keltasirkku <i>Emberiza citrinella</i>		x		4
Viherpeippo <i>Carduelis chloris</i>	EN	x		6
Tikli <i>Carduelis carduelis</i>			x	1
Hemppe <i>Carduelis cannabina</i>		x		5
Punavarpunen <i>Carpodacus erytrinus</i>	NT	x		4



Kuva 6. Runsorin alueen huomionarvoiset lintulajit

3.7. Junaradan raidealue

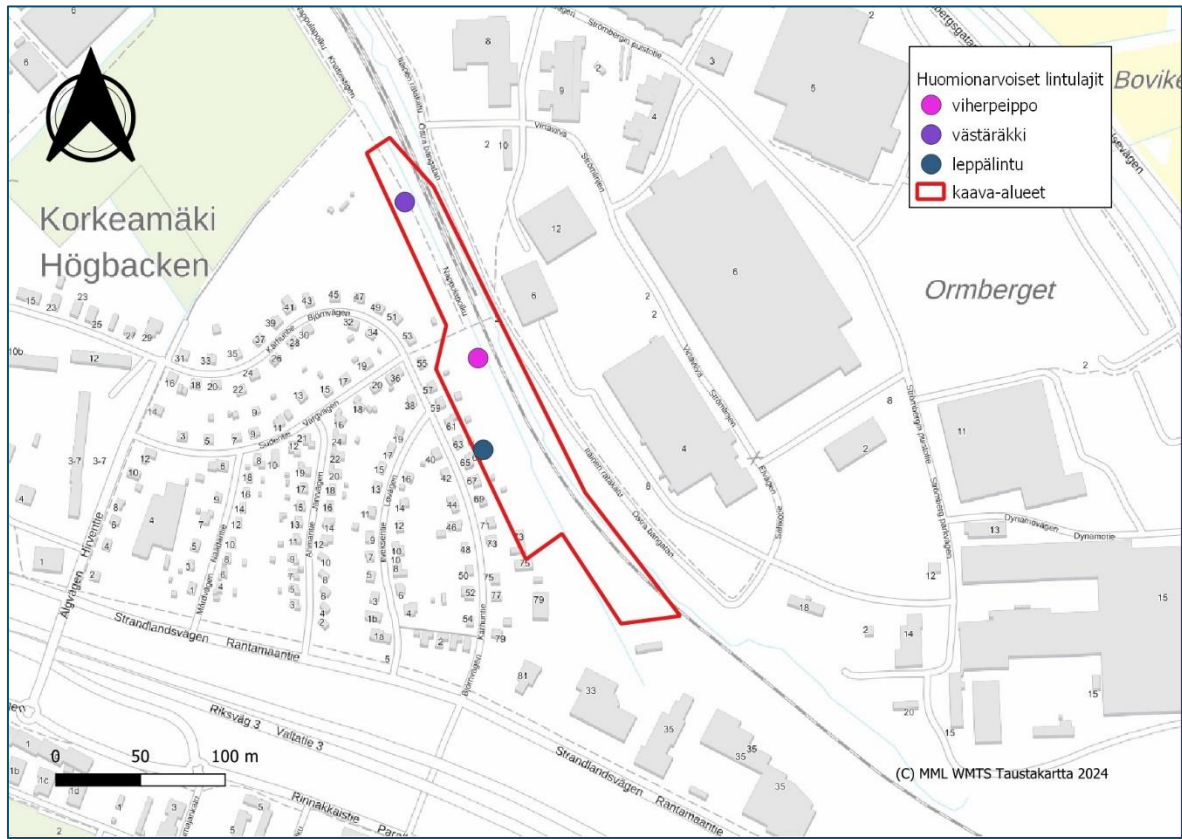
Junaradan luoteisosan läpi kulkevaa kävelytieta reunustaa kapea puurivistö ja avoin junaraidemaalue. Selvitysalueen kaakkoisosassa on leveämpi rehevä metsikkö, joka rajautuu puutarhamaiseen omakotitaloasutukseen ja kadunvarren vieressä kulkevaan junarataan.

Junaradan raidealueella tavattiin 19 lintulajia, joista kaksi tulkittiin vain ylilentäväksi. Lajisto koostui pääosin tavanomaisista metsälajeista, jotka edustivat tyypillisiä lehti- ja sekametsälajeja.

Huomionarvoisia lajeja olivat erittäin uhanalainen viherpeippo, silmälläpidettävä västäräkki ja kansainvälinen vastuulaji leppälintu.

Taulukko 7. Junaradan raidealueella havaitut lintulajit.

Laji	Uhex	pesivä alueella	ei-pesivä alueella	PVI
Sepelkyyhky <i>Columba palumbus</i>		x		4
Käpytikka <i>Dendrocopos major</i>		x		4
Västäräkki <i>Motacilla alba</i>	NT	x		4
Punarinta <i>Erithacus rubecula</i>		x		4
Mustarastas <i>Turdus merula</i>		x		6
Räkättirastas <i>Turdus pilaris</i>		x		6
Punakylkirastas <i>Turdus iliacus</i>		x		6
Leppälintu <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	KVL	x		4
Hernekerttu <i>Sylvia curruca</i>		x		4
Lehtokerttu <i>Sylvia borin</i>		x		4
Tiltaltti <i>Phylloscopus collybita</i>		x		4
Pajulintu <i>Phylloscopus trochilus</i>		x		4
Kirjosieppo <i>Ficedula hypoleuca</i>		x		4
Sinitiainen <i>Cyanistes caeruleus</i>		x		6
Talitiainen <i>Parus major</i>		x		6
Peippo <i>Fringilla coelebs</i>		x		4
Viherpeippo <i>Carduelis chloris</i>	EN	x		4
Tikli <i>Carduelis carduelis</i>			x	1
Urpiainen <i>Carduelis flammea</i>			x	3



Kuva 7. Junaradan raidealueen huomionarvoiset lintulajit.

3.8. Ahventie 20 alue

Ahventien alue sijoittuu lähellä Onkilahden vesialuetta ja siellä sijaitsee YLE:n aidattu toimitila. YLE:n toimitilan lounaispuolella on lehtipuuvaltaista ja osin märkäpohjaista metsää. Alueen länsiosassa on kerrostalo- ja teollisuusrakennuksia katuosuuksineen ja kävelyteineen.

Ahventie 20 alueella tavattiin 22 lintulajia, joista pesiväksi tulkittiin 12 lajia ja lisäksi havaittiin 10 lajia, jotka tulkittiin ruokavieraisiksi tai jotka nähtiin vain ylilentävinä. Pesimälinnustoon lukeutui tyypillisiä lehti- ja sekametsän lajeja, joista runsaimpia olivat peippo, pajulintu ja räkättirastas.

Huomionarvoisista lajeista erittäin uhanalaisia varpusia tavattiin kahdessa paikassa Vapaudentien varrella olevien asuintalojen piholla. Laji pesii tavallisesti rakennuksissa olevissa raoissa. Silmälläpidettävistä lajeista nähtiin västäräkki ja harakka. Harakan pesintää ei voitu varmistaa selvitysalueella, mutta alueella tavattiin poikue.

31.7.2024

ET

Taulukko 8. Ahventie 20 alueella havaitut lintulajit.

Laji	Uhex	pesivä alueella	ei-pesivä alueella	PVI
Sinisorsa <i>Anas platyrhynchos</i>		x?		3
Meriharakka <i>Haematopus ostralegus</i>			x	1
Kalatiira <i>Sterna hirundo</i>	dir		x	1
Naurulokki <i>Chroicocephalus ridibundus</i>	VU		x	1
Kalalokki <i>Larus canus</i>			x	1
Kesykyhky <i>Columba livia</i>			x	1
Tervapääsky <i>Apus apus</i>	EN		x	1
Västäräkki <i>Motacilla alba</i>	NT	x		6
Räkättirastas <i>Turdus pilaris</i>		x		6
Punakylkirastas <i>Turdus iliacus</i>		x		6
Lehtokerttu <i>Sylvia borin</i>		x		4
Pajulintu <i>Phylloscopus trochilus</i>		x		4
Harmaasieppo <i>Muscicapa striata</i>		x		4
Kirjosieppo <i>Ficedula hypoleuca</i>		x		4
Sinitiainen <i>Cyanistes caeruleus</i>		x		7
Talitiainen <i>Parus major</i>		x		7
Harakka <i>Pica pica</i>	NT	x		4
Naakka <i>Corvus monedula</i>			x	1
Varis <i>Corvus c. cornix</i>			x	1
Varpunen <i>Passer domesticus</i>	EN	x		6
Vihervarpunen <i>Carduelis spinus</i>			x	1
Urpiainen <i>Carduelis flammea</i>			x	1



Kuva 8. Ahventie 20:n huomionarvoiset lintulajit.

3.9. Kivijärven alue

Kivijärven osa-alue oli selvitysalueista laajin ja lajistoltaan monipuolisin. Alueella on ampumaurheiluun muokattuja rakennelmia ja avoimia rata-alueita. Kivijärven alueen metsät ovat osin metsätalouskäytössä, mutta varsinkin etelä- ja kaakkoisosassa on myös hieman vanhemman metsän alueita.

Kivijärven alueella tavattiin 36 mahdollisesti pesivää lintulajia. Valtaosa lajeista oli metsän yleislintuja tai havumetsälajeja, mutta myös lehtimetsien lajeja esiintyi alueella. Yleisimmät lajit olivat peippo, pajulintu, talitiainen ja Vanhan metsän lajeista havaittiin puukiipijä. Pensaikkojen ja avomaiden lajeja edustivat mm. haarapääsky, keltasirkku, hernekerttu, pensaskerttu, västäräkki ja hemppo.

Huomionarvoisista lajeista erittäin uhanalaisia hömötiaisia tavattiin kahdessa paikassa alueen etelä- ja kaakkoisosassa. Näillä alueilla metsä oli paikoin vanhempaa luonnontilaista kosteaa sekametsää. Myös silmälläpidettävä närhi viihtyi toisella näistä paikoista. Vaarantuneen haarapääskyn pesä sijaitsi ampuradalla olevassa rakennelmassa.

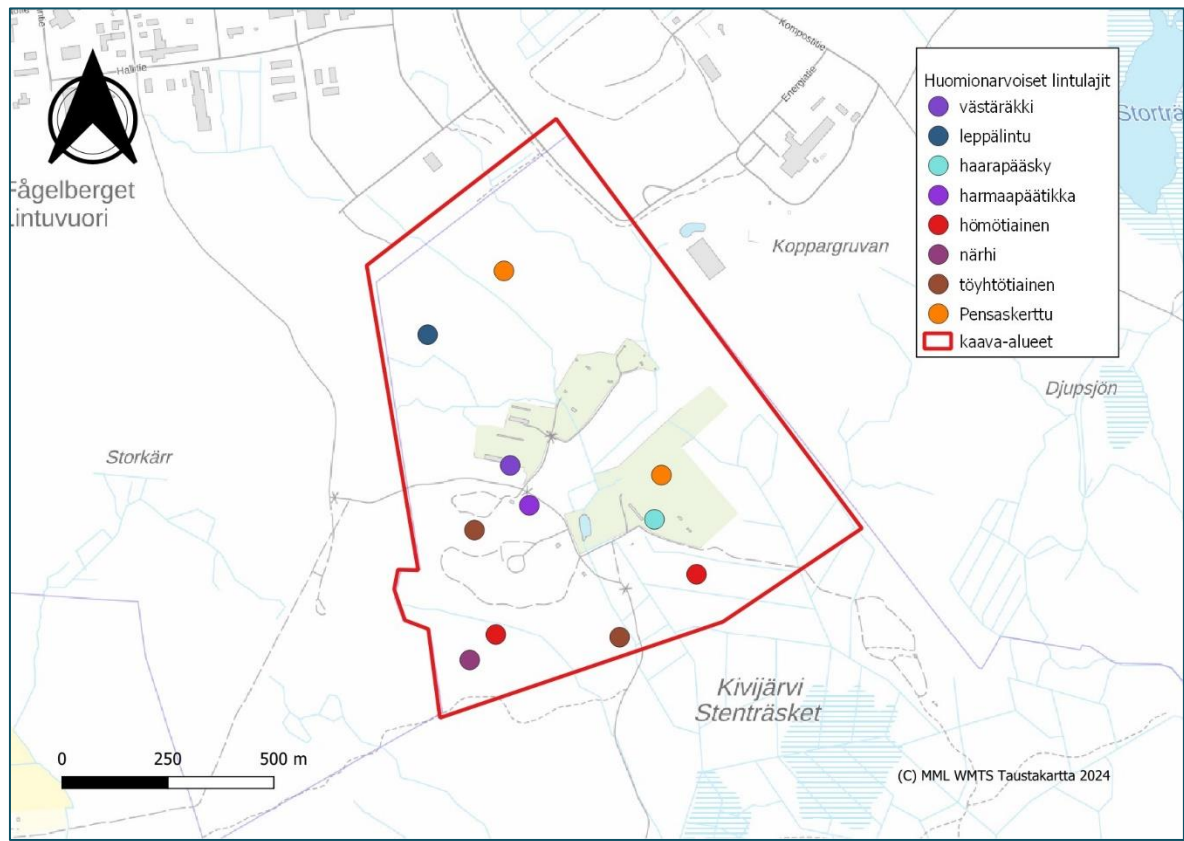
31.7.2024

ET

Silmälläpidettävistä lajeista töyhtötiaisia ja pensaskerttuja tavattiin myös kahdella paikalla. Pensaskertut olivat avoimella ampumaradalla ja sähkölinjan läheisellä aukolla. Töyhtötiaiset vanhemmassa männikössä ja kuusikossa. Västäräkin todennäköinen pesäpaikka oli rakennuksessa. Harmaapäätikka havaittiin kerran sopivassa pesimäyrmäristössä.

Taulukko 9. Kivijärven alueella havaitut lintulajit.

Laji	Uhex	pesivä alueella	ei-pesivä alueella	PVI
Sepelkyyhky <i>Columba palumbus</i>		x		4
Käki <i>Cuculus canorus</i>		x		4
Harmaapäätikka <i>Picus canus</i>	dir	x		2
Käpytikka <i>Dendrocopos major</i>		x		4
Haarapääsky <i>Hirundo rustica</i>	VU	x		6
Metsäkirvinen <i>Anthus trivialis</i>		x		4
Västäräkki <i>Motacilla alba</i>	NT	x		4
Peukaloinen <i>Troglodytes troglodytes</i>		x		4
Punarinta <i>Erithacus rubecula</i>		x		4
Leppälintu <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	KVL	x		4
Mustarastas <i>Turdus merula</i>		x		6
Räkättirastas <i>Turdus pilaris</i>		x		6
Laulurastas <i>Turdus philomelos</i>		x		4
Punakylkirastas <i>Turdus iliacus</i>		x		6
Pensaskerttu <i>Sylvia communis</i>	NT	x		4
Hernekerttu <i>Sylvia curruca</i>		x		4
Lehtokerttu <i>Sylvia borin</i>		x		4
Mustapääherttu <i>Sylvia atricapilla</i>		x		4
Tiltalti <i>Phylloscopus collybita</i>		x		4
Pajulintu <i>Phylloscopus trochilus</i>		x		4
Hippiäinen <i>Regulus regulus</i>		x		4
Harmaasieppo <i>Muscicapa striata</i>		x		4
Sinitäinen <i>Cyanistes caeruleus</i>		x		6
Talitiainen <i>Parus major</i>		x		6
Töyhtötiainen <i>Lophophanes cristatus</i>	VU	x		6
Hömötiainen <i>Poecile montanus</i>	EN	x		6
Puukiipijä <i>Certhia familiaris</i>		x		4
Närhi <i>Garrulus glandarius</i>	NT	x		4
Varis <i>Corvus c. cornix</i>		x		2
Korppi <i>Corvus corax</i>		x		5
Peippo <i>Fringilla coelebs</i>		x		6
Vihervarpunen <i>Carduelis spinus</i>		x		4
Hemppe <i>Carduelis cannabina</i>		x		4
Pikkukäpylintu <i>Loxia curvirostra</i>		x		2
Punatulku <i>Pyrrhula pyrrhula</i>		x		2
Keltasirkku <i>Emberiza citrinella</i>		x		4



Kuva 9. Kivijärven alueen huomionarvoiset lintulajit.

4. Johtopäätökset

Vaasan kaupungin luontoselvityskohteilla havaittiin vuoden 2024 lintuselvityksessä yhteensä 62 lintulajia. Näistä 50 lintulajia voitiin tulkita vähintään mahdollisesti pesiviksi ja 11 lintulajin todettiin vierailevan selvitysosa-alueilla ruokavieraina tai lepäilijöinä. Useat osa-alueet olivat varsin pienialaisia ja pesivien lajien lajimäärät näillä vaihtelivat 0–22 lajin välillä. Suuri pinta-alaisemmilla Tammikaivon ja Kivijärven alueilla pesivien lajien määrä oli 29 ja 36 lajia. Huomionarvoisia lajeja oli 16, joista erittäin uhanalaisia olivat viherpeippo, hömötiainen ja varpunen. Vaarantuneita lajeja olivat haarapääsky ja töyhtötiainen ja silmälläpidettäviä lajeja silkkiuikku, pikkutylli, harakka, närhi, pensaskerttu, punavarpunen, västäräkki. EU:n lintudirektiivin liitteen 1 lajeja olivat harmaapäätikka ja kalatiira ja Suomen kansainvälisiä vastuulajeja telkkä, tavi ja leppälintu.

Huomionarvoisten lajien esiintyminen oli selvitysosa-alueilla yksittäisten havaintojen varassa. Varsinaisesti erityisen arvokkaita linnustokohteita ei tämän selvityksen pohjalta ollut mahdollista tunnistaa. Huomionarvoisia lajeja oli kuitenkin kohtalaisen runsaasti Kivijärven alueella, jossa tavattiin mm. erittäin uhanalaisia hömötiaisia alueen eteläosan luonnontilaisella metsäalueella. Myös Tammikaivon ja Runsorin alueilla huomionarvoisia lajeja oli muita selvitysosa-alueita enemmän.

5. Kirjallisuus

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Koskimies, P. & Väisänen, R. A. 1988. Linnustonseurannan havainnointiohjeet (2. painos). – Helsingin yliopiston eläinmuseo, Helsinki.

Rassi, P., Hyvärinen, E., Juslen, A. & Mannerkoski, I. (toim.) 2010. Suomen lajien uhanalaisuus 2010. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 685 s.

Liite 1. Käytetyt Pesimävarmuusindeksit

A. Epätodennäköinen pesintä (indeksi 1)

1. Havaittu pesimäaikaan lajin yksilö, mutta havainto ei viittaa pesintään kyseisessä atlasruudussa. Indeksiiin 1 luetaan ruudulla muuttomatkalla oleviksi tulkitut linnut (ylimuuttavat, muutolla lepäilevät), naapuriruudulle matkalla oleviksi tulkitut linnut (esim. ruoanhakumatkat), selvästi pesimättömät kiertelijät tai nuoret linnut sekä harvinaisuudet, joille atlasruutu ei ole levinneisyysaluetta. Indeksiiin 1 saavat myös lajit, joiden pesimäaika ei ole alkanut vielä tai on jo ohi (etenkin lajilistaa tehdessä).

B. Mahdollinen pesintä (indeksit 2–3)

2. Havaittu yksittäinen lintu kerran (esim. laulava tai soidinääntelevä koiras, nähty tai kuultu naaras) pesimäaikaan lajille sopivassa pesimäympäristössä, ja lajin pesintä ruudussa on mahdollista. Paikalla on joko käyty vain kerran tai lintu on tavattu vain kerran useista käynneistä huolimatta.
3. Havaittu pari kerran pesimäaikaan sopivassa pesimäympäristössä, ja lajin pesintä ruudussa on mahdollista.

C. Todennäköinen pesintä (indeksit 4–6, alaindeksit 61–66)

4. Havaittu laulava, soidinmenoja esittävä tai muuten samalla paikalla (eli pysyvällä reviirillä) pesimäaikaan oleskeleva koiras eri päivinä.
5. Havaittu pesimäaikaan samalla paikalla oleskeleva naaras tai pari eri päivinä.
6. Havaittu lintu tai pari pesimäaikaan tavalla, joka viittaa vahvasti pesintään. Lintu / pari:

- **61:** käymässä useasti todennäköisellä pesäpaikalla (esim. laskeutuvan säännöllisesti samaan paikkaan ruoikkoon tai saareen).
- **62:** rakentamassa pesää (kaivamassa tai hakkaamassa pesäkoloa, kuljettamassa pesänrakennusmateriaalia, tms.).
- **63:** varoittelemassa, koska pesä tai poikue on ilmeisesti lähistöllä.
- **64:** näyttelemässä siipirikkoa tai muulla tavoin houkuttelemassa havainnoijaa pois ilmeisen pesän tai poikueen luota.
- **65:** hyökkäilemässä tai muulla tavoin käyttäytymässä uhkaavasti havainnoijaa kohtaan (esim. pöllöt ja tiirat), koska pesä tai poikue on ilmeisesti lähistöllä.
- **66:** Nähty pesä, jossa on samanvuotista rakennusmateriaalia (esim. petolintujen koristellut pesät) tai ravintojätettä; ei kuitenkaan varmaa todistetta munista tai poikasista.

D. Varma pesintä (indeksit 7–8, alaindeksit 71–75 ja 81–82)

7. Havaittu epäsuora todiste varmasta pesinnästä:

- **71:** nähty pesä, jossa on pesitty samana vuonna, koska siinä on munia tai niiden kuoria, jätteitä poikasista, sulkatuppien ”hilsettä”, tms.
- **72:** havaittu linnun menevän pesään tai lähtevän pesästä tavalla, joka selvästi viittaa pesimiseen (ei kuitenkaan ole nähty munia, tai nähty tai kuultu poikasista; esim. koloihin tai korkealle pesivät lajit).
- **73:** havaittu juuri lentokykyiset poikaset tai untuvikot, jotka voidaan katsoa syntyneiksi ruudun alueella.
- **74:** havaittu emo kantamassa tai kuljettamassa ruokaa poikasille tai poikasten ulosteita; pesän voidaan katsoa olevan ruudun alueella.
- **75:** nähty pesässä hautova emo.

8. Havaittu suora todiste varmasta pesinnästä:

- **81:** kuultu poikasten ääntelevän pesässä (esim. koloihin tai korkealle pesivät lajit).
- **82:** nähty pesässä munia tai poikasista.